

Kapitalizm Ticaret Savaşıyla Kendi Kendini Yiyor!

Küreselleşme, hükümetlerin uluslararası ticaretin faydalarını vurgulamaya başladığı 1970'lere kadar tam olarak uygulanmamış, esas olarak teknoloji ve iletişimdeki birbirini izleyen gelişmelerden yararlanmış ve böylece hükümetler ekonomilerini, merkezi olarak planlanmış bir ekonomiden piyasa ekonomisine kaydırmışlardır; zira şirket içi reformlar, şirketlerin daha hızlı adapte olmalarını ve büyük teknolojik gelişmelerin yarattığı fırsatlardan yararlanmalarını sağlamıştır. Küreselleşmenin benimsenmesinin ardından, üretim sürecini fırsatlardan yararlanacak şekilde organize etmek için çok uluslu şirketler ortaya çıkmış, bu da işgücü ve sermayenin, daha düşük işçilik maliyetlerine sahip olan bölgelere giderek daha fazla göç etmesine yol açmıştır.

Yeni dünya düzeninin lokomotifi olan küreselleşme, yabancı yatırımlar ve ticaret engellerinin azaltılması yoluyla gelişmiş ülkelerin ekonomilerinin gelişmekte olan ülkelerle entegrasyonu sayesinde yüksek oranlarda yükselmiş ve büyümüştür; bu ise, 1947 yılında imzalanan ve daha sonra Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) altında gelişen Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) kapsamında ortaya çıkmış ve böylece gümrük engelleri azaltılmış ve yerel olarak üretilen mallar için devlet sübvansiyonları sınırlandırılmıştır.

Uluslararası finans kuruluşları ve uluslararası ticaret anlaşmalarının şemsiyesi altında bol ucuz işgücü arayışındaki ulusötesi sermayenin arzusu, küresel pazara entegre olmaları ve gümrük tarifelerini düşürmeleri için yoksul ülkelere baskı yapmış ve onları özelleştirmeye kapı açmaya, yani sermayenin devlete ait şirketleri, özellikle de stratejik olanları satın almasına izin vermeye zorlamıştır.

Böylece engellerin ve bariyerlerin ortadan kalktığı ve çok uluslu şirketlerin çalışmalarının ve küresel üretim ve finansman ağlarının genişlediği küresel pazar ortaya çıkmıştır; zira IMF ekonomik küreselleşmeyi, uluslararası sermayenin ve teknolojinin dünya çapında hızla yayılmasının yanı sıra sınırlar ötesi mal ve hizmet işlemlerinin hacminin ve çeşitliliğinin artması gereken dünyadaki tüm ülkeler için büyüyen ekonomik iş birliği olarak görmüştür.

Bu küreselleşmenin en büyük destekçileri Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarafından temsil edilen uluslararası araçlardır; nitekim bu uluslararası araçlar, yoksul ülkeler pahasına paranın ve herhangi bir kapitalist grubun tahakkümünün bekası için çalışmış ve bu ülkelere felaketler ve krizler getirmiştir ki 1997'de Güney Asya'da (Asya Kaplanları) yaşanan mali kriz bunun en büyük tanığıdır.

Küreselleşme fikrinin tehlikesi, genel olarak doğunun tarihi ve medeniyetine karşı Batılı zihniyetten doğan bir fikir olan Batı ve medeniyetine odaklanması ve küreselleşme mefhumunun, ne olursa olsun diğer kültürleri yok eden Batılı yaklaşımında ısrar etmesidir; bu nedenle doğu bölgelerinden, Çin'in, Amerika ve Batı ile doğrudan bir çatışmaya girmeden uluslararası sistemin ekonomik yapısını değiştirme girişiminin belirtilerini gösteren bir tepki ortaya çıkmıştır.

Örneğin bunlardan bazılarını zikrelelim:

- Çin'in bazı ticari işlemlerde Dolar yerine Yuanı benimsemesi; zira Yuanı, küresel para sepetinde bir rezerv para birimi haline getirmeye çalışıyor.
- Amerika (Yeni Delhi, Fucayra, Hayfa ve Avrupa) üzerinden çok daha kısa bir rota bulmaya çalışırken, kara ve deniz rotası olan Kuşak ve Yol projesi.
- Rekabetçi ve Batılı Amerika Birleşik Devletleri'nden bağımsız küresel bir internet ağının kurulması.
- Çin'in, Şanghay İşbirliği Örgütü ile iş birliği yaparak NATO'nun küresel genişlemesini sınırlayan, hatta onun önünde durma aşamasına gelebilecek bağımsız bir askeri ittifak oluşturma çabası.

Bugün devam etmekte olan ticaret savaşı sadece finansal bir anlaşmazlık değil, küresel ticaret piyasaları üzerinde kontrol ve ekonomik gücün yeniden dağılımı için bir çatışmadır; bu ise ticaretin küreselleşmesini, gelecekte etkilenen ülkelerin yakınlaşmasına yol açabilecek ve Avrupa pazarı, gelişmekte olan Asya pazarları ve diğerleri gibi alternatifler yaratabilecek şekilde etkileyecektir; bu da küreselleşmenin prensipte devam edeceği, ancak açık küresel ilişkiye dayalı önceki modelden farklı yeni şirketler ve çerçeveler kapsamında devam edeceği anlamına gelmektedir.

Ticaret savaşı, iki ya da daha fazla ülkenin, kendi yerel sanayilerini korumak ya da bazı siyasi ve ekonomik hedefleri gerçekleştirmek için diğer tarafa baskı yapmak amacıyla ithalatlarına kota ve diğer kısıtlamalar gibi gümrük tarifeleri ve gümrük dışı önlemler uygulamak suretiyle aralarında çıkan ekonomik anlaşmazlık olarak tanımlanmaktadır; bu durumda, kaybeden tarafı belirlemek zordur ve iki tarafın kazananı yoktur; çünkü her iki taraf da ithalat fiyatlarını yükseltmeye zorlamaktadır; bu da uluslararası ticarete gerilemeye ve finansal piyasalarda ve küresel büyümede aksamalara yol açmaktadır.

Bugün, ABD'nin ilk etapta Çin'e karşı bir ticaret savaşı ilan ettiğini görüyoruz, ancak dünyanın tüm ülkeleri bu savaştan emin değildir; zira Reuters'in bildirdiğine göre ABD Başkanı Donald Trump'ın Çin ile ticaret savaşını tırmandırmasıyla petrol fiyatları düştü; bu da Brent ham petrol vadeli işlemlerinin %6 oranında 39 sent düşmesine yol açarak standart gösterge ham petrol kontratlarının %4 oranında bir düşüşle işlem görmesine neden oldu.

Trump, Çin'e uyguladığı gümrük tarifesini, önceki tarife yerine derhal %125'e çıkardı ve Çin de ABD'den ithal edilen ürünlere %125 ek gümrük vergisi uygulayacağını açıklayarak karşılık verdi ve Bip Jun Rong şöyle dedi: "İG çevrimiçi ticaret platformundaki piyasalar stratejisinin, petrol fiyatlarının son gümrük vergisi duraklamasının ardından geniş çaplı bir düşüş trendine devam ettiğini görebiliriz." Çin'in bu tırmanışına, üretimi üzerinde sıkı bir kontrolün olduğu rafine edilmiş nadir madenlerin küresel ihracatı üzerinde genel kontrollerin uygulanması eşlik etmiştir.

Reuters, yazar Per Til Bayar'ın köşesinde, "Pekin'in, Trump'a Çin'in sonuna kadar savaşacağına dair söz verdiğini", aslında Çin-Amerikan gerginliğinin şimdi başladığını; çünkü Trump da selefleri ve halefleri gibi Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in imparatorluğunu dünyanın lider gücü haline getirme fırsatını engelleyemeyeceğini ifade ettiğini bildirdi.

Trump'ın bugün yaptığı, Çin'e boyun eğdirmek için bir ticaret savaşı olmasına rağmen, kendi dostlarını bir araya getiremediği gibi, aksine onları mağdur da etti;

çünkü o, Amerikan pazarını tek taraflı kapatarak, Avrupa pazarını Çin ithalatına açıyor. Çin'deki üretim fazlasının oluşturduğu tehdidin, ABD gümrük tarifelerinin oluşturduğu tehditten daha ciddi olduğu, yani Amerika'ya ihraç edilmeyen ürünlerin alternatif pazarlar aradığı ve bu alternatifler arasında Avrupa pazarları da yer aldığı bilinmektedir. Bu da Avrupa'nın, küresel piyasaları çok düşük fiyatlarla dolduracak olan Çin mallarını alma döneminde olduğu anlamına gelmektedir; burada Çin mallarının girdiği herhangi bir bölgenin yerel ürünü için yıkıcı olan bir rekabet olacaktır; çünkü Çin, tüm dünyanın ihtiyaçlarını aşan bir fazlalık üretiyor.

Buradan, bu ticaret savaşının bedelini ödeyecek olanların sadece Amerika ya da Çin değil, bilakis Çin ürünleri için alternatif bir pazara dönüşmeleri halinde Avrupa ve dünyanın geri kalanın olacağı çıkarımında bulunabiliriz; böylece Çin ürünü, düşük fiyatlarına ayak uyduramadıklarından dolayı ithalatçı ülkelerdeki yerel endüstriler için ciddi bir tehdit haline gelecektir.

Öte yandan ABD ile İran arasında bir savaş patlak verdiğinde bu, sadece her iki tarafı da etkilemekle kalmayacak, bilakis enerji ticaretinde ve küresel tedarik zincirlerinde geniş çaplı huzursuzluklar yaşanacaktır; zira Hürmüz Boğazı ve Babülmendep Boğazı gibi hayati öneme sahip geçişler kapatılacak, bu da petrol fiyatlarında keskin bir yükselişe yol açacak ve nakliye maliyetlerini arttıracak, bu ise hem Çin'e hem de Avrupa'ya olumsuz yansıyacaktır; çünkü Çin en büyük petrol ve emtia (hammadde) ithalatçılarından biridir ve mallarının bu deniz boğazlarından akışına büyük ölçüde güvenmektedir; bu da tedarik zincirlerini aksatacak ve ticaret savaşıyla birlikte sanayi ve ticaret sektörlerini olumsuz etkileyecektir.

Avrupa'ya gelince; yakınlığına rağmen, öncelikle tedarik zincirleri, yüksek maliyetlerin yanı sıra artan talep ve düşük arzdan kaynaklanan petrol ve gaz fiyatlarındaki artıştan da etkilenecektir.

Tüm bu önlemler, dünyayı gölgeleyecek olan durgun enflasyona (stagfasyona) doğru gidişi hızlandıracak ve gerçekleşmesi halinde uluslararası durumu değiştirecek küresel bir mali çöküşe doğru daha hızlı bir yola sürüklenecektir. Böylece ülkeler, Amerika'nın dünya üzerindeki ekonomik pençesinden kurtulacak ve tek kutuplu bir dönem yerine çok kutuplu bir sürece gireceğiz; bu durum, Amerika'nın kontrolü kaybetmesine ve dünya üzerinde hegemonik bir devlet olmak yerine büyük bir devlete doğru yönelmesine neden olacaktır; nitekim bugün, ayıpları apaçık ortaya çıkmış ve güvenilirliklerinden geriye hiçbir şey kalmamış olan uluslararası araçlarının düşüşüne tanık oluyoruz.

Amerika'nın hegemonyasının çok yakında gerileyeceği gibi dünyaya liderlik etmeye devam etme kabiliyetinin de gerileyeceğine dair bazı belirtiler vardır ki bunlardan bazıları şunlardır:

- Özellikle küresel ekonomik krizin patlak vermesinden bu yana ABD'nin liderliğine ve aynı zamanda tüm küresel siyasi dosyaları bencilce yönetmesine yönelik küresel güven kaybı.

- Amerika'nın hegemonik durumunu pekiştirmek amacıyla dünya çapında çok sayıda savaş ve çatışmalara dahil olması, ABD'nin kararlarını reddedecek aşırı sağın ortaya çıkmasına yol açacaktır.

■ Trump'ın iktidara gelmesiyle birlikte mevcut siyasal sistemin bozulması nedeniyle Amerika'nın acısını çektiği iç sorunlar.

■ Demokratlar ve Cumhuriyetçiler arasında giderek keskinleşen partizan bölünme ve bunların birbirlerini bitirmek için ticari baskı gücüne güvenmeleri.

■ Çin'in ekonomik yükselişi, yakın gelecekte ABD ekonomisi üzerinde baskı unsuru olacaktır.

■ Amerikan toplumunun dokusundaki ırksal ve toplumsal gerginliklerin, artan yaşam maliyeti, artan öğrenci ve kamu borcu gibi ekonomik sorunların büyümesiyle birlikte ortaya çıkması.

■ Ülkelerin ABD dolarına olan güveninin azalması, Dolar dışı para birimleriyle ticaret yapmaya başlanması halinde Amerika'nın ekonomik nüfuzuna olumsuz yansması.

■ Küresel söylemde, Amerika'yı kabullenme ya da tek taraflı kutupluluk yerine çok kutupluluğa ve uluslararası adalete doğru yönelme çağrısında bulunan seslerin varlığı.

Bütün bunlar, ideoloji olarak Amerikan hegemonyasını yıkacak, yani artık dünyanın lider ülkesi olarak kabul edilmeyecektir.

Bugün dünyada yaşanan bu değişim, halkların kapitalist hegemonyaya uzun bir süre boyun eğmesinin ve ideoloji bakımından nefreti körükleyen ve insanlığa sefaleti miras bırakan kapitalizmin pisliğinin doğal bir sonucudur.

Bugün dünyanın tanık olduğu bu büyük değişimlerle birlikte, bu dünyanın akil insanlarının Amerikan hegemonyasından kurtulmak ve dünyaya liderlik edebilecek bir alternatif aramak için harekete geçmeleri önemlidir; kulları kula ibadet etmekten kulların Rabbine ibadet etmeye, dinlerin ve kapitalizmin zulmünden İslam'ın adaletine ve nuruna taşıyan Rabbani bir ideoloji olan İslam'dan başka kapitalizmin yerini alabilecek hiçbir ideoloji yoktur.

Ey İslam ehli: İslami hayatı yeniden başlatmak için çalışanların tamamı, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in müjdesini gerçekleştirmek ve artık zamanı gelmiş olan ve Allah'ın izniyle şafağı yaklaşan Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet Devleti'ni kurmak için gece gündüz çalışırken sizlerin desteğini beklemektedirler. O halde Hilafet için çalışanlara yardım edin ve din ehlini desteklemek için gücü olan herkesi harekete geçirin ki Hilafeti ilk siretine geri döndürelim ve dünyaya dayatılan sıkıntılı hayattan kurtulmak ve Yüce Rabbimiz Subhanehu'yu razı etmek için çaba gösterelim.

Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكاً وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى * قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا **“Ve kim Benim zikrimden yüz çevirirse, o taktirde mutlaka onun için sıkıntılı bir geçim dar bir hayat vardır ve kıyamet günü de onu kör olarak haşrederiz. O: Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin? Oysa ben, hakikaten görür idim der.”** [Taha 124-125]

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Nebil Abdulkerim**